

A Pécsi Ítéltábla a dr. Kővári Gergő Benjámint ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve** (címe TH: II.rendű felperes címe) felperesnek - a dr. Rátkai Norbert jogi főelőadó által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Zalaegerszegi Törvényszék 2015. április 23. napján kelt, 5.P.21.276/2014/11. számú ítélete ellen a felperes által 12. és az alperes által 13. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az alperest a felperes javára terhelő marasztalás összegét felemeli 450.000 (négy százötvenezer) forintra, valamint kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 28.750 (huszonnyolcezer-hétszázötven) forint első- és másodfokú eljárásban felmerült együttes perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy 2014. szeptember 18-án a **N-i Rendőrkapitányság** járőrei a alperes vezetője által jóváhagyott intézkedési terv alapján látták el szolgálatukat, amelynek célja az volt, hogy a 18. életévüket be nem töltött személyek kábítószer- és alkoholfogyasztását visszaszorítsa. tanú 3, a felperes élettársa nem használt irányjelzést balra kanyarodás közben, ezért igazoltatták a járőrök. A kábítószer-kereső kutya intenzív jelzést adott tanú 3 gépkocsijának jobb első ajtajánál. Habár tanú 3 tagadta, hogy a gépjárműben kábítószerrel tart, azt elismerte, hogy szokott marihuánát fogyasztani. A házból ekkor kilépő felperesről a járőrök számára véletlenül derült ki, hogy ő tanú 3 élettársa. A felperes sem a helyszínen, sem később nem ismerte el, hogy kábítószerrel fogyasztott volna. Ennek ellenére mind a felperest, mind tanú 3t előállították a **N-i Rendőrkapitányságra**.

A rendőrök átvizsgálták a felperes ruházatát, majd 19:40 órakor gyorsvizsgát alkalmaztak vele szemben, amelynek eredménye negatív volt. Ezután tájékoztatták az előállítás okáról, majd az előállító helyiségbe zárták. 21:46 órától 22:42 óráig

tanúként hallgatták ki, majd visszazárták az előállító helyiségbe. 23:30 órakor a **n-i** kórház sürgősségi osztályára szállították vizeletvétele céljából, az azonban ismét negatív eredményt mutatott. Ennek ellenére a rendőrkapitányság épületébe visszaszállítva ismét az előállító helyiségbe zárták. 2014. szeptember 19. napján 2:05 órakor tartottak házkutatást a felperes és élettársa lakásán, amely negatív eredménnyel zárult. Ezt követően szüntették meg a felperes előállítását. Ekkor a felperes a vele szemben fogatosított intézkedés ellen panasszal nem élt.

2014. október 14. napján a felperes panaszt nyújtott be a rendőri intézkedéssel szemben, amelyet a **N-i** Rendőrkapitányság vezetője 20030-105/36-1/2014.P. számú határozatával elutasított. E határozattal szemben a felperes fellebbezést nem nyújtott be.

A felperes keresetében 450.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest a jogszerűtlen előállítással kapcsolatban keletkezett személyiségi jogi sérelmei miatt.

Állította, hogy a személyes szabadságának elvonása és a büntetőeljárás megindítása társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolta, az előállító helyiségben több ismerősevel is találkozott, és egyértelmű volt mindenki számára a helyzete.

Előadta, hogy az alperes közigazgatási jogkörben eljárva okozott számára sérelmet annak ellenére, hogy soha nem élt kábítószerrel, a vele szemben indult eljárás alaptalan és aránytalan volt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a felperes és élettársa **N** belvárosának kábítószerrel leginkább fertőzött területén lakik. A felperes élettársa kábítószer-élvező, emiatt a felperessel szemben is felmerült annak a gyanúja, hogy kábítószer-fogyasztó lehet. Az ügyben házkutatás tartása szükséges volt, és a házkutatás sikere érdekében a felperessel szemben is el kellett rendelni és fenn kellett tartani az előállítást, nehogy tárgyi bizonyítékot semmisítsen meg, vagy bűntársait értesítse.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 200.000 forint sérelemdíjat, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A feljegyzett illetékről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli, míg a felek saját költségüket maguk kötelesek viselni.

Ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:42.§-ának (2) bekezdése, 2:43.§-ának b) és c) pontja, 2:51.§-a és 2:52.§-a szerint a személyes szabadság megsértése és a személy hátrányos megkülönböztetése személyiségi jogot sért, amely miatt a sérelmet elszenvedő sérelemdíjat követelhet.

Az alperes a Ptk.6:548.§-ának (1) bekezdésében eljárva közigazgatási jogkörben okozott kárt közhatalom gyakorlásával a felperesnek, amikor az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 4.§-ának c), d) pontja, 7.§-ának (1) bekezdése, (2) bekezdés a), b) pontja, valamint

8.§-ának *k), o)* pontja alapján hátrányos megkülönböztetésben részesítette a felperest fiatal életkora és élettársi kapcsolata miatt.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 13.§-ának (1) bekezdése, valamint 29.§-ának (1) bekezdés *a)* pontja alapján az alperes jogszerűen járt el a felperes személyazonosságának megállapítása körében. Ugyanakkor az Rtv. 33.§-ának (1) bekezdése és (2) bekezdés *b)* pontjában írtakat nem tartotta be: nem tanúsított indokolt magatartást, amikor a felperest bűncselekmény elkövetésével gyanúsította. A gyanúhoz az kevés volt, hogy a felperes élettársa kábítószer élvező személy.

Ő J tanúvallomása alapján rámutatott arra, hogy a felperes előállítása nem volt elkerülhetetlenül szükséges, a helyszín biztosításához pl. kirendelhettek volna egy körzetes rendőrt is.

Kifejtette, hogy a panaszjog gyakorlásával a sérelmet nem küszöbölhette volna ki a felperes, ezért nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes a panaszjogát nem gyakorolta. A sérelemdíj összegszerűsége körében figyelembe vette, hogy a felperes emberi méltósága sérült, szégyenérzetet, félelmet, megalázottságot keltett az a tény, hogy ismerősök látták őt az előállító helyiségben bezárva. Mégis 200.000 forintot elegendőnek talált az elszenvedett hátrány kiküszöbölésére.

Az elsőfokú ítélettel szemben mindkét fél fellebbezést nyújtott be.

A felperes fellebbezésében a kereseti kérelme szerinti összegre, 450.000 forintra kérte felemelni az alperest terhelő sérelemdíj összegét.

Kiemelte, hogy a főiskolát végzett felperest minden ok nélkül megalázta az alperes, és a jelenlegi gazdasági viszonyokat tekintve sem volt eltúlzott kereseti kérelme.

Az alperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte.

Állította, hogy a bizonyítékokat helytelenül értékelte az elsőfokú bíróság. Kiemelte, hogy az intézkedő járőrök a nemzeti bűnmegelőzési stratégiáról szóló 1744/2013. (X.17.) Korm. határozat 2013.-2015. évekre vonatkozó cselekvési terve keretében született, a alperes vezetője által jóváhagyott 20000/5292-2/2014. Ált. számú intézkedési terv alapján jártak el. Ennek során zenés, táncos rendezvényeket és vendéglátóipari egységeket kellett ellenőrizniük, beleértve a 18-24 év közötti fiatakorú felnőtteket is, a 18. életévüket be nem töltött személyek kábítószer- és alkoholfogyasztásának visszaszorítása céljából. A felperes és élettársa N város olyan szegletében lakik, amelynek környékén szórakozóhelyek, vendéglátóipari egységek találhatók, ezért is volt fokozott e területen a rendőri jelenlét.

A járőrök 2014. szeptember 18-án 18:30 órakor az Rtv. 13.§-ának (1) bekezdésében írtak szerint jártak el, amikor intézkedtek a felperessel szemben. A kábítószer-kereső kutya intenzív jelzést adott, és a felperes élettársa is elismerte, hogy szokott marihuánát fogyasztani.

Leszögezte, hogy a felperest nem gyanúsította meg bűncselekmény elkövetésével, hanem csupán annak gyanúja merült fel vele szemben, hogy bűncselekményt követett el. A rendőrségi törvény és a büntetőeljárási törvény rendelkezéseit a „bűncselekmény gyanúja” és a „megalapozott gyanú” tekintetében nem lehet

ugyanúgy értelmezni, külön jogintézmények, más értelemmel bírnak. A felperesről a helyszínen kiderült, hogy életvitelszerűen azonos címen lakik a kábítószer-fogyasztás tényét elismerő tanú 3sal, később pedig a felperes is elismerte, hogy tudja élettársáról, hogy szokott kábítószerrel fogyasztani.

A büntetőeljárás eredményes befejezése és a tárgyi bizonyítékok esetleges eltüntetésének megakadályozása érdekében volt szükség a közösen használt lakásban házkutatásra, és a házkutatás eredményességének biztosítása céljából szükség volt a felperes előállítására is. Nem volt lehetősége arra a rendőrségnek, hogy körzeti megbízottat rendeljen a helyszínre, mert nem állt rendelkezésre megfelelő rendőri létszám.

A felperessel szemben alkalmazott kényszerintézkedés időtartama az Rtv.-ben előírt maximális időtartamot nem haladta meg, az jogszerű, szakszerű és arányos volt. Panasszal a helyszínen a felperes nem élt, és a később előterjesztett panaszt elutasító határozat ellen fellebbezést nem nyújtott be.

A peres felek egymás fellebbezésére ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A felperes fellebbezése alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen, kisebb részben hiányosan állapította meg, és részben helyes jogszabályok alkalmazásával, nagyjából helytálló következtetése jutott. Eltérő álláspontja miatt a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§-ának (2) bekezdésére figyelemmel részben megváltoztatta.

Az ítélet tábla kiegészíti a tényállást azzal, hogy a felperes 2014. szeptember 18. napjának 18:30 órájától 2014. szeptember 19. napjának 2:05 órájáig állt az előállítás kényszerintézkedés hatálya alatt.

Továbbá nyilvánvaló elírás az ítélet 1. oldalán a Péterfai Lajos megnevezés, a felperes élettársának neve helyesen: tanú 3.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy nem **Ó J**, hanem tanú 4 tanú nyilatkozatából következően volt előítéletes az alperes (5.P.21.276/2014/9. számú jegyzőkönyv 4. oldal).

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolását az alábbiakkal egészíti ki:

A Ptk.6:520.§-ának *d)* pontja értelmében minden károkozás jogellenes, kivéve ha a károkozó a kárt jogszabály által megengedett magatartással okozta, és a magatartás más személy jogilag védett érdekét nem sérti.

A Ptk.6:548.§-ának (1) bekezdésében írt közhatalom gyakorlásával okozott kárért való felelősség alól az alperes tehát azzal menthette volna ki magát, ha bizonyítja, hogy a kényszerintézkedésre vonatkozó jogszabályoknak megfelelően járt el.

Az Rtv. 2014. szeptember 18. napján hatályos 33.§-ának (2) bekezdés *b)* pontja szerint a rendőr a hatóság elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható (előállítás). Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban Be.) 6.§-ának (2) bekezdése kimondja, hogy büntetőeljárás csak bűncselekmény gyanúja alapján, és csak az ellen indítható, akit a bűncselekmény megalapozott gyanúja terhel.

A büntetőeljárás megindításának feltétele tehát a bűncselekmény elkövetésének egyszerű gyanúja, míg a megalapozott gyanút a törvény csak a már konkrét személy ellen irányuló eljáráshoz kívánja meg. A nyomozás elrendeléséhez arról kell döntenie, hogy a rendelkezésre álló adatok logikusan valószínűsítik-e meghatározott bűncselekmény törvényi tényállásának megvalósulását.

A gyanú a felperessel szemben élettársa személyére és korábbi kábítószer-fogyasztására is figyelemmel a kábítószer-birtoklás bűncselekménye volt. A Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 178.§-ának (1) bekezdése szerint aki kábítószerrel tart, az elköveti a kábítószer birtoklása bűncselekményét.

A felperessel szemben azonban nem merült fel olyan adat sem az előállítás megkezdésekor, sem később, annak folyamatban léte alatt, amelyből logikusan következne, hogy ő maga a kábítószer birtoklása bűncselekményt elkövette. Ezt sem ő nem ismerte el, sem az élettársa; és a felperessel szemben alkalmazott gyorsvizsgát, majd a vizeletminta is negatív eredményt hozott. Ennek ellenére őt több ízben visszazárták az előállító helyiségbe, mint egy bűnelkövetőt, bármiféle bizonyíték nélkül.

Az alperes másik érvelése, miszerint a házkutatás eredményes lefolytatása érdekében volt szükség a felperes eltávolítására, szintén nem bír alappal. A Be.149.§-ának (4) bekezdése értelmében ugyanis a házkutatást rendszerint az érintett jelenlétében kell elvégezni. Az (5) bekezdés pedig úgy rendelkezik, hogy ha házkutatásnál az érintett, illetőleg a védője, képviselője vagy megbízott hozzátartozója nincs jelen, az érintett érdekeinek védelmére olyan személyt kell kirendelni, akiről alaposan feltehető, hogy a házkutatással érintett érdekeit megfelelően védi. Sőt, a házkutatást a bíróság határozata nélkül is meg lehet tartani, ha a házkutatás késedelmes foganatosítása a célok elérését veszélyezteti (Be.149.§ (7) bekezdése). A házkutatás célja pedig a Be.149.§-ának (2) bekezdése alapján *a)* a bűncselekmény elkövetőjének kézre kerítése, *b)* a bűncselekmény nyomainak felderítése, *c)* bizonyítási eszköz, elkobozható, vagy vagyoneklobzás alá eső dolog megtalálása.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság is arra a meggyőződésre jutott, hogy az alperes jogszerűtlenül állította elő a felperest, bűncselekmény elkövetésének gyanúja nem állt fenn vele szemben, a házkutatás lefolytatásának feltételei között pedig az előállítás lehetőségét a Be. nem említi.

A felperes előállítására az alperes végső érve az volt, hogy amellet, hogy élettársa szokott kábítószer fogyasztani, a környéken elszaporodott a kábítószer-fogyasztás. Ez azonban nem elegendő senkinek az előállításához. Szabad ugyanis olyan környéken lakni, ahol mások fogyasztanak kábítószer, és szabad együtt élni alkalmi kábítószer-fogyasztó személlyel, ezt jogszabály nem tiltja.

Egyetértett az ítélőtábla a törvényszéknek a jogorvoslati jog elmulasztásával kapcsolatos okfejtésével: a felperest ért jogsérelem az előállítással - kb.8 óra időtartamra történő szabadságelvonással - bekövetkezett. Az előállítás jogintézményének rapid jellegénél fogva a panaszjog gyakorlása nem eredményez azonnali elengedést, és a panaszt elutasító határozat elleni fellebbezés sem tudja meg nem történné tenni a szabadságelvonást. Ebből következően nem volt olyan rendes jogorvoslati lehetősége a felperesnek, amellyel az elszenvedett hátrány elhárítható lett volna.

Helyesen járt el tehát az elsőfokú bíróság, amikor a felperest ért sérelmek kompenzálására sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest. Ugyanakkor a sérelemdíj megállapított összegével a másodfokú bíróság nem értett egyet. Az állandó bírói gyakorlat szerint ugyanis személyi szabadság elvonásával járó, megalázó helyzet kompenzálására a keresetben írt 450.000 forint nem tekinthető eltúlzottnak (Fővárosi Ítélőtábla FIT-H-PJ-2011-1070., FIT-H-PJ-2010-513. számú határozat).

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a keresetet teljesítve 450.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest.

A felperes teljes egészében pernyertes lett, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése szerint az alperes köteles viselni a felperes teljes perköltségét.

A felperest képviselő ügyvéd munkadíját az ítélőtábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján a pertárgyérték 5%-ában állapította meg.

Az alperes illetékmentes, ezért a feljegyzett első- és másodfokú illetéket a Magyar Állam viseli az Itv.74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kmr.14.§-a szerint.

P é c s , 2015. szeptember 10.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró